

VÝŠ A VÝŠE

Román V. Lužické.

O n a .

"Ona!" vzkrlikla baronka živě a uleknutě.

"Ano já," odvětila Marie hlasem bezzvukným, který se zdál přicházeti z hrobu. "Hrozíte-li se mne? Vypadám bídně. Jako mrtvola živá, není-li pravda? Byla jsem již také na pokraji smrti, ale nemohla jsem zemřít, poněvadž cíl můj nebyl vyplněn. Nebojte se, nezastřete si tvář; nejsmť příškerou, žiji ještě!"

"A co zde chcete? Proč přicházíte, proč nám toto všechno povídáte?" pravila baronka, nabyvši síly.

Baron stál opřen o strom a odvracel se od Marie, jelikož přehnal před ní už nemohl. V nitru jeho ozývalo se cosi, jež mu bylo neznámé a jež lidé obyčejní by byli nazvali výčitkou svědomí. Při baronovi to však bylo nemožné.

"Proč vám to povídám?" ozvala se Marie. "Vždyť je to naše věc rodinná. Jsemť nevěstou páně baronovou."

"Drzá ženo, vy šlíte! Alexi, pojď, miláčku, dovez mne domů."

"Zůstaňte!" vzkrlikla Marie prudce. "Vyjednáme prve naši věc. Ty jsi mi slíbil manželství," pravila, obrátivši se k baronovi, "a já přicházím, abych tebe upozornila na slovo dané, abych žádala práva svého. Neustoupím!"

"Jak, barone, vy jste se zapoměli a slíbil této dívce manželství?"

"Ona sama si to slíbila, já jen k tomu mlčel a neodporoval. Myslí jsem, že ji mohu práti toho klamu, když jí těšil."

"Vy jste blázen, má drahá; což jste věřila?"

"A neměla jsem věřit?"

"Ne!" vzkrlikla baronka. "Domníš se, neskromná dívka. Což by baron Dřevnický sestoupil tak nížko, aby manželku svou hledal v pracovně?"

"A tak nížko mohl sestoupiti, by švadleně miloval?"

"Čím více výbojí, tím výše stoupá muž," usmála se babička. "Proč jste byla tak zpodílá a dbala na řeči mužské? Věděla jste, že jste švadlenou a on slechticem; věděla jste, že nejste zrozena pro výši..."

"Proč bych nebyla!" vzkrlikla Marie.

"Milá panenko, každý pták jen ve svém hnízdě je šťasten a ve svém hnízdě doma. Každý také svého hnízda hájí. Ráno jsem pozorovala zápas podobný zde v zahradě. Vrána obléhala opuštěné vrabčí hnízdo, ale kde jaký vrabec byl, všichni ji bránili, aby se v něm uhnízдила. I vlaštovky přiletly ku pomoci, křičely a odháněly vránu, až odtáhla. Vezměte si z toho naučení, panenko. Oblutujte, jak chcete, do našeho hnízda se nedostanete. Zůstaňte v tom, v čem jste se zrodila a nečeňte se pro výši, abyste nebyla svržena ve hlubinu."

"A ty, i ty jsi toho náhledu?" zvolala Marie, obrátivši se k baronovi prosebně a žalostně.

Baron neodpovídal, hleděl do země a ohybal svůj bičík.

"Ó, slyš mne!" pokračovala plna úzkosti. "Neodvracej se ode mne. Vždyť nemůžu zapřít, že jsi mi slíbil manželství. Ó, vrať mi můj mír ztracený, upokoj mě svědomím, znič červa hladověho v srdci mém, setři skvrnu s čela mého, učin mne svou choť, jak si slíboval. Vždyť jsem pro tebe obětovala život, muže váženého, štěstí i ochranný štít, který mne přijal v rodinu. Neopouštěj mne. Viz mne na kolenu před tebou..."

"Nehrajte komedii, panenko!" zvolala stará pani úsměvně a zahráním tím, že Marie se nesnížila ještě více pokleknutím před mužem. "A zakazují si přání vaše drzé týkáni k mému vnuku, panu baronu Dřevnickému. Chcete býti baronkou, ha, ha, ha! Chytrá jste věru, ale nespouštějte vám to. Vsta švadlenku! Jste příliš nízkorozená, má milá..."

"Proč učinil milenkou mne — nízkorozenou?"

"Milénka není choť. Je to hračka, která se zahodí. Vlak vy tomu dobře rozumíte a nejdě vám to od srdce. Nebrala jste to dříve přání, buďte i nyní moudrou

a méně tragickou. Vaše komedie nás neobměkčí. Chcete bezpochyby více než vám vnuk mohl vysádit rocné. Avšak to je vina vaše. Měla jste lépe šetřiti; ale vy máte velice panské choutky, umíte rozhozovati a žiti jako princezna v háji. Ohlédněte se, panenko, po nějakém bankéři nebo po majiteli zlatých dolů, pro vaše choutky je třeba kroena."

"A ty mlčíš, bídníku!" vzkrlikla Marie v prudkém rozčilení.

"Proč jsi dříve ke mně babičku neposlal? Byla bych ti neobtěžovala ani vteřinu života, ani oka zaplanutí."

"Co jste obětovala, obětovala jste nesmyslným žádostem svým, silné své touze po výši!" zvolal baron, z jehož duše náhle mizel soucit i zář s dívkou, která mu byla až do nedávna drahá a milá. Chladný rozum sobe se v něm probouzel, surová hmota jeho bytosti převládala. Ona jej nazvala bídníkem, nemesl s ní mítí více soucitu. Svíhl bičkem, který zasáhl lavičku, na které dříve Líza seděla, tak prudce, že francouzský její román sletěl k zemi.

Marie zalekla se zuřivého pohledu obličje, který na ni hleděl v duchu jen laskavě; zalekla se výrazu v této tváři nemůže, polomrtvé výrazu, který připomínal příliš zřejmě na první pohled člověka. Nemohla pronutiti, krev jí v žilách stýdla, oči jako by se potahovaly závojem.

Upřela je na muže, který tuto výčitku zdrcující jí ve tvář vmetl, jako hledivá umírající na nicotu člověka, který se mu už ve tmě ztrácel. Mlela, protože pravda v jeho slovech obsažená ji omaršila, vinila a odsuzovala. Mlčení její a zděšení zřejmě baronu více jen zmnožilo dodaly.

"Naríkejte sama na sebe," pokračoval, "vy jste tomu chtěla, vy jste si sama vepsala ve tvář nesmazatelnou skvrnu viny. Ze vy jste zapomněla na povinnost, mám-li já proto zapomínati na povinnost rodu svého? Měla jste si chrániti míru svého sama, vy jste vinnice, Eva, jež mne svedla, na vinnou přivedla. Měla jste býti na stráž, když se k vám blížilo pokušení, mne neviňte! Muž neodpovídá světu za své poblouzení; mužova hodnota neváží se na zlatých vázkách etnosti, jako při ženě; muž je tím, čím je ve světě, žena tím, čím je v rodině. Měla jste strážiti míru své duše sama."

Dořekl a pokynul rukou, ve které bičík držel, pánovitě k odchodu. Stará pani kývala spokojeně hlavou a bubnovala kostnatými prsty na koženou přikryvku své lenočky, jako by vnučkou své provázela. Líza, která jako pravá komorná důvěrnice lípový háječek pouze obešla, aby se pozradila vloudila skrze stromy poblíže se nny, sepjala ruce a otevřela oči. Všechno, co zde viděla a slyšela, bylo krásné, zajímavé, jako by četla román smyšlený.

Marie za řeči baronovy stála na místě ve ztrnutí téměř smrtelném, každé slovo jeho zdálo se, že odnáší část života jejího.

Když domluvil, otráso se prudce hnutí zkaženou postavou její. Obě ruce její se rozvěřily a vstáhly proti muži věrolomnému, oči jako dva uhly řevavé na něho se upjaly. Pohled její projel celým jeho tělem, i duší i myslí; cítil, že na něj do smrti nezapomeně, že tento pohled její bude rozkoše života jeho otravovatí, život ztrpčovatí a jako příšera jej provázeti až ku hrobu; dšší jej ve smu, hroziti mu za dne, štváti jej s místa na místo v nepoklidu. Sáh si mimovolně na čelo, jako by tímto pohledem vpalovala mu na neznamení Kainovo.

"Knu tobě!" zvolala. "Na věky buď kletý rod tvůj!"

Baron i babička, i tajná svědkyně Líza, všichni tři ztrnuli a uzavřeli oči, jakož činíváme vůči velikému zjevu hrůzy.

V pásku zasutýly kročeje, keře se zachvěly, jako když vrávorají oči se o ně zachytí, a než sdělení v lípovém háječku se vzpamatovali, nebylo zde Marie více. Zvonek na věši sámeček zvonil právě pole, dne, ale těm, již zůstali, bylo, jako by to umíráček olávaný za zemřelý rod pánův Dřevnických.

Bylo ticho v lípovém háječku. Ti, již zůstali, báli se vlastního slova i pohledu. Jen Líza se připlížila tiše, aby zvedla svou knihu ze země. Ku podivu! Stará tato panna, sešlá v patolizavé odvělosti, se chvěla. Knihu zvedla a rovnajíc ohnutý list, mimovolně pohlédla na řádky i četla: "žena, není-li Evou, je Majdalenou; tof život její". Zavřela knihu lbitě a tiše se vzdalovala a hlavou sklopenou. Přemýšlela-li snad o slovech francouzského spisovatele? Či přemýšlela, byla-li kdy Evou nebo Majdalenou? A nebyla-li ani jednou, ani druhou, čím byla tedy ve světě? Byloť, jako by se byl pergament tváře Líziny oživoval soucitem a rty její zašepaly: "ubohá!"

Myslila tím krásnou, nyní zničenou dívku, již uviděla právě v podobě Majdaleny. Tím také asi upokojil se Lizin soucit, i tajný zdech, že suchopar života jejího nevykazuje ani jedinou z epizod, jež vyplývají mezeru života ženi na mezi Evou a Majdalenou, že nepručetla v knize osudů svých ani jediný román živý. Usedla si ve stínu lípy a četla opět dále v mrtvé knize. Byla přece jen krásnější, zajímavější; nerozbuřovalit klidného života komorné.

Ta zatím, již věnovala Líza vzdech staropanského srdce svého, vrávorala, klesajíc při každém kročejí ze zámku. Za zámek sklesla zničena na mezi a zasáhla divokou bolestí. Zaryla si tvář v ruce, hlavu k zemi, skryla se před sluncem, ale nenechalil se před zoufalými myšlenkami.

Nikdo právě kolem nekráčel. Nikdo ji nevedal, ale také nikdo zvedavou soustrastí nemučil; byla sama se svou minulostí. Až, jak dovádívá šotkové, mučitelové zlí a soudeové přísní, kol ni poskakují, jak jí šeptají: "Jdi výše! Proč se skláníš tak hluboko k zemi? Nezapomínej na svůj cíl!"

Ó, nenučtež ubohé. Což i země, k níž se přitúlila ve svém bohu, nepřije jí klidu? Umdlelé tělo, ztýrané nemočí i rozčilením, se poněkud zotavilo a již opět se zvedla Marie, aby přechala, nevědouce kam. Netrpělo jí to na jednom a témže místě. Šla, jako bludný duch, dále, polemi a lesem, odpočívajíc a zase spěšajíc; kde se stavila, všude si díle nepokoj i děsná hrůza, kam pohlédla, zře la prázdnota a němý soucit jen.

Takto zmítána zoufalostí a vůlí činu, potácela se světem už od onoho okamžiku, který zmaril ve škere naději její a s výše jí svrhl ve hlubinu. V prvníu okamžiku bolesti smulovala se nad ní přiroda a uvrhla ji na lůžko nemočí. Ležela dlouho v horouce a uzdravuje se, dozrávala opět veskerou tíží a bídu života svého nynějšího.

"Ó, že jsem nenučila!" byla první myšlenka její. Tak se v ní ozývala touha duše. Druhá byla však známku životní síly neumořeného pudu po radostech života, po výši.

"Dobře, že žiji," pravila si. "Žijící mohou jednat, práva svého hájiti! Nepovolím!"

První den, kdy sněla vyjiti na procházku, aby zkoušela své síly, zabočila mané se svou hospodyní a věnou ošetřovatelkou, která měla soustrast s ubohou, do čtvrtí města, které se vždy úzkostlivě až dosud byla vyhýbala. Ulekla se, uzevši školu, do které vcházela v krásném oděvu jako šťastná zákyne, a z ní vyšla s přejímím "ubohá!" Ano, ano, je ubohá nyní!

Marie zavrávorala mdlobou i dojnem a opřela se o rámě své průvodčí.

"Nemohu dále," pravila k ní.

"Odpočíne si," odvětila tato. Postavila. Ze školy právě vycházelo žactvo. Nejprve dívky voselé, svěží, usmívané, jiné svět je krásnou ještě hájí, rájem před posmáním.

Marie se zachvěla. Blážená děvství jako sen táhlo před zrakovou jejíma duševníma. Ó, neobletuťe luční snové ubohou. Zašli dnyové, zašli snové a život není smem. Ne připomínajte ubohé, co bylo a není více.

"Ach, já zahynu!" zvolala bolestně a hlava její klesla na rameno průvodčí.

Ušitel její hývaly, s hlavou již bílou, vycházel právě z budovy a hleděl otcovsky laskavě za odcházejícími. Dívky se k němu tulily, braly ho za ruce, on se usmíval, hladil je vlasy, oně ruku, a dívky byly šťastny. Také na ni se usmíval; co by as nyní řekl, kdyby ji tak spatřil. Marie byla by se

raději propadla pod zemi, než aby ji uviděl.

"Pojdme!" pravila k hospodyní.

"Kostel jest otevřen, vejďme a odpocíne si!"

Marie by byla šla kamkoliv, jen když nebude více o školy. Vesly do chrámu. Bylo v něm mnoho nábožných.

"Co je to za pobožnost?" tážala se průvodčí své sousedky.

"Novověvec slouží první mši svatou a udílí požehnání," zněla odpověď.

"Poklekněme také," pravila hospodyně. "Takové požehnání má velikou moc. Dá vám přání s požehnáním a to se splní."

Marie šla jako námesník s ní k oltáři. Chrást v ní budil upomínky ne méně bolestné. Sem vkráčela s družkami ku společné modlitbě, zde poprvé byla u stolu Páně, zde rozehala o dušičkách svěčičky za matku a otec, zde se modřívávala v dětské nevinosti...

Přiklekla k oltáři ještě jako ve snách. Kněz vložil ruku na čelo její a doteknutí jí přivedlo na míru skutečnosti. Pohlédla vzhůru a že nevzkřikla leknutím, nebyl příčinou chrám, jako ztrnutí její. Poznala v knězi svého svého etitele, do kterého se zamilovala, jen aby měla už také román lásky, vyplněný sen mladistvé touhy, a kterého opustila.

Nyní i on se blížil, aby neseházel nikdo v radě upomínek. Poznal ji; cítilať, že se zachvěl, ale v nábožném povznesení nad světské sny a touhy zvucným hlasem kazatelským pravil jí: "Přeji vám, aby tyž mír, který se hostí v duši mé, provázal i váš životem. Spokojenost je štěstím; buďtež šťastna!"

Hleděla na něho jako zblblá a hle! V oku jeho za řeči se zaleskla slza... Poslední to zajisté nad upomínkou mrtvou! Anebo pláceli pro ni zbloudilou, tuší-li, že přání jeho se nevyplní, že šťastnou více nebude. Slza knězova rychle se vrátila ku zdroji, prve než skanula. Jen Marie ji spatřila, ale na srdce její padla jako obláček. Kněz žehnal ženu vedlejší, vypadal při tom jako světec, a ona! Potácela se od oltáře jako hršniče.

Ohlédla se ještě jednou na něho; i on hleděl za ní pohledem smutným. Připadalo jí, že éte v oku jeho: "Zněla jsi mladý sen, hořkou kapku zalosti do kalichu mého života jsi vřila, ale odpouští tobě. Já nalezl jsem mír v bohu; kde ty ubohá jej nalezneš?"

"Rychle domů," pravila Marie k hospodyní, "já umírám!"

"Já mír naléztí musím, snad se přání knězova vyplní," byla nyní stálá myšlenka Mariina. "A kde bych jej nalezla jinde než u toho, který mne odolupil. Pájdú k němu, pokorím se, neodejdu, až si práva a s ním míru duše dohadu."

Šla, jednala, ale míru nemalezla. Je bídnější ještě, nebo nemá více ani naděje?

Kam zasla v bolesti své na té bludně pouťi? Je u sborené kapličky, kde poprvé se sešla s baronem. Vzkrlikla a opět přechala dále. Páda jí páčila.

Tajemný šumot lesa konejší její žal. Sklesne na mech a poddává se kouzlu lesního vzduchu; ale ticha do srdce nevhází. Tamo Mirov vystupuje za lesem, před ní cesta široká se vine. Zná jí dobře. Chodívala tudy s ním, který jí nyní zavřel a dříve zhořoval, lásku ha!... Po cestě zahrčel povoz. Ukryla se za strom, nechtěla, aby ji kdo poznal. Kolmi v kočáře jeli otec a Běla. Rychle jen takouka přelétli, ale přece uzřela v obličejí otec hluboký žal.

Byl bled a smutný. Hleděla za vozem chvíli smutně, pak obě ruce vstáhla v onu stranu, kam zmizel povoz, a zvolala: "Otec, odpusť! Ó, kdybys věděl, jak jsem utrpěl jsem se zrodila. Nechci složeřiti té hodině, ale modliti se i za tebe i za sebe!"

Poklekla, sepjala ruce, pohlédla k nebi, jež klenbou stromů na ni se usmívalo, ale nenalézala slov k modlitbě. Za to nalezla slzy blažoké. I sklesla na mech a plakala, že se až zachvíval los bolesti její. A vřeholy šumících stromů sdělly si povídati: "Proč je na zemi tolik utrpení? Je-li tím člověk vinen, anebo země?"

Šuměly a kývaly na dívku v zoufalé bolesti plačící a zase k nebi vřeholy své zvedaly, jakoby na ni volaly: "He, vyše se vynes! Tam nahore je mír; kdo bys jej na zemi nalezla, ty ubohá!"

(Pokračování.)



MACH & MACH
—ZUBNÍ LÉKAŘI—
3. pos. Paxton Bl., 16. a Farnam ul.
Tel. Doug. 1985. OMAHA, NEB.
Nejlépe zařízená zubolékařská úřadovna ve středozápadě. Nejmodernější pomůcky. Práce prvě třídy. Ceny mírné.

NEJSTARŠÍ A NEJLÉPŠÍ MÍSTO PRO SCHŮZKY JEST
ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC.
V ČÍSLE 1306 FARNAM ULICE.
Pravá importovaná piva na řepu. PLEZENSKÉ z Měšťanského pivovaru v Plzni v Čechách. Hoforunich Bawaria pivo. Fivo Anheuser-Bush a světoznámé Faust získalo rozsluhou reputaci.
Kavárna pro dámy nalézá se na druhé podlaže.

Ať vaše přísti objednávka jest

Potom dostanete nejen pivo jakosti, ale i cenné kupony, které můžete vyměnit za velké množství předmětů, jež vyznačeny jsou v našem premiovém katalogu. 421f

Fred Krug Brewing Co.

Commonwealth Life Ins. Co.
FRANS NELSON, President
Západní společnost pro západní lid.
Pojištění v platnosti za \$10,000,000.
Nového pojištění získánc v r. 1914 — přes \$4,000,000.
Nejspolehlivější společnost v Nebrascce.
—ÚŘADOVNÝ:—
724 Omaha National Bank Building
W. J. MANSFIELD, český zástupce. 37-6m

CHARLES F. KUNCL
obchod pozemkový pojišťující a uhlim
Úřadovna na rohu 14. a William ul., Omaha, Neb.
Telefon v úřadovně: Douglas 8397 a v obydlí Douglas 5362.

Odstěhujte
uložte své věci v spolehlivé skladistní společnosti
Gordon Fireproof Warehouse & Van Co.
Doug. 394. 219 N. 11. St. Omaha

Adolf A. Tenopír,
Český právník.
Úřadovna: čis. 1325, roh 14. a William ulice
OMAHA NEBRASKA
Telefon: Doug. 8397.
—Verejný notář—

Storž Old Saxon
Přesně
ALWAYS POPULAR

Sloup a Mirácký
vlastní první třídy moderně zařízený
HOSTINEC
v č. 1265 So. 14. St. Omaha
Všeho druhu likéry, Hněné pivo a nejlepš doutnky stále na ruce. — Telefon Douglas 7437.

CHCETE-LI KOUPIP PIANO, PIANO PLAYER,
elektrické piano pro salon, neb zábalní mistnost, mluvicí stroje jakékoliv, české neb anglické rekordy, dechové neb šmyčkové nástroje, obrace se na mně a já Vám ovdomitě posloužím.
Mluvicí stroje a rekordy zasílám do všech částí Spojených Států vyplačené. Piana a mluvicí stroje též prodávám na měsíční splátky.
České hudebniny pro dechovou, šmyčkovou hudbu, piano neb varhany.
Přítte si o český konzulk hudebních nástrojů. 8-1f
JOSEPH JIRAN,
1333 W. 18. St., Chicago, Ill.

Petersen Bros.
—KVĚTINÁŘE.—
Obchod—1714 Farnam ul., tel. D. 1046
Skleniky—3009 Ji. 15. ul., tel. D. 1969
Velký výběr různých sazenic, jakož i čerstvé řezané kytky v podobě věnců, kytky atd. pro různé rodinné i společné příležitosti a zvláště na den věnceň hrobů. 42-4c

70 NA VAŠE PENIZE
ZARUČENÉ
HOME BUILDERS OMAHA

Dr. F. A. Sedláček
OMAHA, NEB.
ÚŘADOVNÁ: 1270 So. 13th Street proti Hotelu Prague.
Tel. Red 4012
RESIDENCE: 1451 So. 11th Street
Tel. Douglas 4286.
Dopoledne Dr. Alligum v nemocnici.
V ÚŘADOVNĚ od 1 do 4 hod. odpol.
V neděli od 9 do 11 hod. dopol.

Chcete se naučiti
anglicky za tři měsíce? —
Objednejte si u nás učebnici profesora Zmrhala:
'Anglicky snadno'
Pouze 50c. poštou 55c.
POKROK PUBLISHING CO.
1417-19 So. 13. Str., Omaha, Nebr

Lacine dříví
Chceme Vám prodati dříví pro Vaš dům a stáj.
Přítte si o cenové materiálu dřevěného ať na Vaši stánu!
HOWLAND LUMBER CO.
817 No. 24. St. Omaha Neb